

Zespół Placówek Oświatowych Nr1,
Szkoła Podstawowa Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi i Sportowymi
im. Henryka Sienkiewicza w Międzyrzecu Podlaskim

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

rok szkolny 2016/2017

Opracował Zespół w składzie:
Magdalena Frydrychowska
Agata Wawryniuk
Ireneusz Matejuk

Cel nadrzędny:

Wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, które wpływają na kształtowanie postaw. Dbamy o jego rozwój i zdrowy styl życia.

Wprowadzenie:

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanych jako zachowania ryzykowne. Zachowania te pełnią określone funkcje i są sposobem na:

- zaspokojenie podstawowych potrzeb psychicznych
- realizowanie celów rozwojowych
- radzenie sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi

Dostrzeganie tych zachowań w aspekcie funkcji, które pełnią w rozwoju młodego człowieka pozwala na lepsze rozumienie ich bezpośrednich motywów, nakierowuje uwagę na wspomniane przyczyny zachowań a nie skupia na samych objawach.

Akta prawne:

Program profilaktyki kieruje się celami i zadaniami zawartymi w:

- Statucie Szkoły oraz zasadami zawartymi w:
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26, poz. 226).
- Rozporządzeniu MEN z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół,
- Konstytucji RP,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532).
- o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. nr 75, poz. 468),
- Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 z p. zm.), nowelizacja z dnia 12 września 1996 r. (Dz. U. nr 127, poz. 593),
- Ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, z późn. zm. z 21 stycznia, 18 lutego 2000 i 23 sierpnia 2001 r.,

- Ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. nr 111, poz. 535), z późn. zm. opublikowanymi w (Dz. U. nr 113, poz. 732),
- Ustawie z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55, z 1997 r. nr 88, poz. 554 i nr 121, poz. 770 oraz z 1999 r. nr 96, poz. 1107),
- Programie polityki prorodzinnej państwa z dnia 17 listopada 1998 r. przygotowany przez Międzyresortowy Zespół do Spraw Opracowania Polityki Prorodzinnej Państwa.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2017,
- Wytycznymi MEN dotyczącym zadań z zakresu profilaktyki na rok szkolny 2016/2017.

Założenia programu:

Profilaktyka rozumiana jako zapobieganie występowaniu niepożądanych procesów i zjawisk, określanych jako przejawy patologii życia społecznego; jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne, dodatnie społecznie postawy uczniów w toku wychowania, realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły, tj. w ramach godzin wychowawczych i w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktyczno-edukacyjnych. Tworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki zostało poprzedzone diagnozą potrzeb naszych uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia. Profilaktyka w naszej szkole powinna koncentrować się na wzmacnianiu czynników chroniących:

- a) rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolną);
- b) wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów);
- c) stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych: kół zainteresowań, zespołów sportowych, muzycznych, itp. (przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej);
- d) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych (silna więź emocjonalna z rodzicami),
- e) zapobieganie różnego typu uzależnieniom oraz zagrożeniom ze strony destrukcyjnych grup,
- f) przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym.

Działalność profilaktyczna szkoły pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym, gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby profilaktyka odniosła właściwy skutek szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:

- a) placówkami kulturalno-oświatowymi
 - uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym,
 - udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno-oświatowe,
 - uczestnictwo w seansach filmowych o charakterze profilaktycznym;
- b) placówkami oświatowo - opiekuńczymi (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, GOPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej),
 - pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
 - pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
 - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
 - udział w zajęciach terapeutycznych organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy, specjalistów;
- c) wymiarem sprawiedliwości (sąd, kuratorzy, policja):
 - współpraca z kuratorami sądowymi i Policją,
 - udział w zajęciach prowadzonych przez Policję na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przeciwdziałania agresji i przestępczości;
- d) instytucjami działającym na rzecz profilaktyki (Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MONAR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna).

Cele Szkolnego Programu Profilaktyki:

1. Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego i patologii rodziny i dzieci (przemoc, agresja, uzależnienia, zaniedbania).
2. Rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy.
3. Propagowanie zdrowego stylu życia.
4. Uczenie i kształcenie umiejętności psychospołecznych (komunikacji, asertywności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kultury osobistej).
5. Dbanie o bezpieczeństwo na terenie szkoły.
6. Wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi. Stworzenie możliwości wczesnej pomocy dziecku w rodzinie i jego rodzinie.
7. Współpraca z instytucjami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się na terenie lokalnej społeczności pomocą dziecku i rodzinie.
8. Stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły.
9. Stworzenie warunków powstania szkoły wolnej od zagrożeń.
10. Opracowanie bieżącego sposobu działania dopasowanego do określonych przypadków występowania zdarzeń przestępczych na terenie placówki.
11. Zapobieganie poprzez odpowiednią działalność profilaktyczną takim uzależnieniom jak: alkoholizm, narkomania, dopalacze, nikotynizm, lekomania, Internet.
12. Promocja zdrowego stylu życia.
13. Kształtowanie właściwego zachowania uczniów.

14. Utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.

15. Kształcenie umiejętności nawiązywania poprawnych kontaktów z innymi ze szczególnym uwzględnieniem relacji z osobami niepełnosprawnymi i obcymi.

16. Wdrażanie uczniów do powiązania zdobytej wiedzy z praktyką.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- Uczniowie zdobywają wiedzę i nabywają umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego.
- Uczniowie zdobywają umiejętność efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem.
- Uczniowie nabywają wiedzę na temat możliwości szukania pomocy w sytuacjach trudnych u kompetentnych osób i właściwych instytucji.
- Uczniowie potrafią budować pozytywny obraz własnej osoby.
- Uczniowie pogłębiają i wzmacniają naturalne systemy wsparcia tj.: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość.
- Uczniowie zdobywają wiedzę na temat szkodliwości środków odurzających i używek oraz niebezpieczeństwa związanego z uzależnieniami od Internetu.
- Uczniowie zaznajamiają się z mechanizmami działania presji rówieśniczej i sposobami przeciwstawiania się jej.
- Uczniowie zapoznają się z mechanizmem działania reklamy.

Rodzice:

- Skorzystają z różnych form pomocy proponowanych przez szkołę.
- Zmieni się świadomość rodziców, zrozumieją potrzeby emocjonalne swoich dzieci i tą drogą zapobiegają kryzysom i patologiom we własnym domu.
- Aktywnie uczestniczą w organizowaniu szeregu imprez i uroczystości szkolnych i klasowych.
- Włączają się w działania szkoły na rzecz zdrowego stylu życia, a także są wspomagani przez pedagoga szkolnego, wychowawców i pozostałych nauczycieli w procesie wychowania dzieci.

Nauczyciele:

- Stanowią swoją osobą przykład dla uczniów.
- Potrafią rozpoznawać wczesne objawy uzależnienia.
- Poznają sposoby interwencji w sytuacjach spożywania przez uczniów alkoholu czy zażywania narkotyków innych środków odurzających.
- Potrafią postępować w kontaktach z uczniami w taki sposób, aby nie wyzwałać w nich złości, przekory i bezradności.

TREŚCI PROGRAMU PROFILAKTYKI ZE WSKAZANIEM ADRESATA

Uczniowie:

- Urzeczywistnianie wartości i przestrzeganie norm społecznych.
- Uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych np.: umiejętności radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpierania presji otoczenia i grupy rówieśniczej.
- Rozwijanie umiejętności prowadzenia zdrowego trybu życia.
- Motywowanie do podejmowania osobistych wyborów i postanowień.
- Uczenie akceptowanych społecznie sposobów spędzania czasu wolnego.
- Przekazanie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych.

Rodzice:

- Podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych.
- Współdziałanie w określaniu kierunków działań profilaktycznych.
- Współdziałanie przy rozwiązywaniu problemów klasowych i szkolnych.
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów dziecka.

Nauczyciele:

- Prezentowanie prawidłowych wzorców zachowań.
- Podnoszenie wiedzy i doskonalenie kompetencji wychowawczych.
- Pozwianie umiejętności dobrej współpracy nauczyciele – rodzice.
- Wyciąganie odpowiednich konsekwencji wobec nieprawidłowych zachowań uczniów.

Zadania programu pracy profilaktycznej dla uczniów kl. I-III oparte na metodach aktywizujących dostosowanych do możliwości dzieci:

1. Promocja zdrowia, prawidłowe nawyki żywieniowe.
2. Skutki spożywania leków i środków szkodliwych.
3. Unikanie niebezpiecznych przedmiotów, substancji i osób.
4. Szukania pomocy w trudnych sytuacjach u osób dorosłych.
5. Rozumienie i akceptowanie niepowtarzalności i wartości każdego człowieka.
6. Tworzenie więzi z rówieśnikami, pomoc słabszym.
7. Odkrywanie i rozwijanie uzdolnień uczniów oraz pogłębianie ich zainteresowań.
8. Rozwijanie współpracy szkoły z domem i środowiskiem społecznym.
9. Dostarczanie uczniom właściwych wzorców i norm postępowania.
10. Kształtowanie postaw tolerancji.

Zadania programu pracy profilaktycznej dla uczniów kl. IV-VI:

1. Uczucie odpowiedzialności za własne czyny.
2. Ukazanie uczniom szkodliwego wpływu środków psychoaktywnych na rozwój i zdrowie człowieka – głównie dopalaczy.
3. Ukazywanie problemów uzależnienia, przekazywanie wiedzy o instytucjach pomagających w rozwiązywaniu problemów uzależnień.
4. Wskazanie sposobów przeciwstawiania się presji rówieśniczej.
5. Przeciwdziałanie różnym formom agresji.
6. Rozwijanie zainteresowań, odkrywanie i rozwijanie uzdolnień uczniów,
7. Propagowanie zdrowia i zdrowego stylu życia.
8. Rozwijanie współpracy szkoły z domem i środowiskiem lokalnym.
9. Uczucie umiejętności samokontroli i samodyscypliny.
10. Dostarczanie uczniom właściwych wzorców i norm postępowania.
11. Wskazanie sposobów radzenia sobie z przeżywanymi emocjami i trudnościami osobistymi.
12. Pomoc w rozwoju pozytywnego, realistycznego obrazu siebie, swoich możliwości i zdolności.
13. Modyfikowanie niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań.
14. Uczucie właściwego korzystania z mediów.

Monitoring i Ewaluacja:

- Sprawozdania z realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki za I i II semestr, rok szkolny 2016/2017
- Przygotowanie narzędzi ewaluacyjnych
- Analiza konkretnych przypadków

CELE	SPOSÓB REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI
<p>Zapobieganie i przeciwdziałanie różnym formom niedostosowania społecznego i patologii rodziny i dzieci (przemoc, agresja, uzależnienia, zaniedbania).</p>	<p>Realizacja programu psychoedukacyjnego <i>Zanim spróbujesz</i> w klasach I – VI.</p> <p>Diagnoza problemów wychowawczych w klasie</p> <p>Rozmowy indywidualne z uczniami.</p> <p>Prelekcje dla rodziców na wywiadówkach szkolnych.</p> <p>Dyżury nauczycieli.</p> <p>Rozwijanie zainteresowań u dzieci poprzez kółka przedmiotowe i zajęcia pozalekcyjne</p>	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele</p> <p>wychowawcy klas dyrektor szkoły pedagog szkolny specjaliści/ goście zaproszeni do szkoły</p> <p>nauczyciele dyżurujący</p> <p>nauczyciele, pedagog szkolny</p>
<p>Rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego dotyczy</p>	<p>Tematyka lekcji wychowawczych na temat zdrowego i bezpiecznego stylu życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zdrowie, ruch i wypoczynek. - Żyjemy bezpiecznie. - Ja w grupie i rodzinie. <p>Prelekcje dla rodziców na wywiadówkach szkolnych.</p> <p>Gazetki informacyjne.</p>	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele</p> <p>wychowawcy klas dyrektor szkoły pedagog szkolny</p> <p>opiekunowie sal</p>

<p>Propagowanie zdrowego stylu życia.</p>	<p>Gazetki szkolne propagujące zdrowy styl życia.</p> <p>Lekcje na temat zdrowego stylu życia. Uczenie zdrowej organizacji spędzania wolnego czasu</p> <p>Zajęcia na temat właściwego korzystania z TV, komputera, czasopism młodzieżowych, Internetu (komunikatory) - Używki XXI wieku.</p> <p>Organizowanie wycieczek krajoznawczo - turystycznych</p> <p>Program <i>Czyste powietrze wokół nas</i></p> <p>Program <i>Owoce i warzywa w szkole, Szklanka mleka</i></p>	<p>opiekunowie sal</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele</p> <p>wychowawcy klas, nauczyciele</p> <p>wychowawca klasy I</p> <p>wychowawcy klas, nauczyciele</p>
<p>Uczenie i kształcenie umiejętności psychospołecznych (komunikacji, asertywności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, kultury osobistej, przeciwdziałanie dyskryminacji).</p>	<p>Tematyka lekcji wychowawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia na temat tolerancji wobec osób niepełnosprawnych. -Reagowanie na otaczające nas zło, przeciwdziałanie agresji. - Cykl zajęć przeciwdziałających dyskryminacji (na tle płci, wieku, pochodzenia, stanu zdrowia, koloru skóry itp.) <p>Wykonanie plakatów przez uczniów klas I-III.</p> <p>Zajęcia i rozmowy indywidualne</p>	<p>wychowawcy klas</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele</p> <p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele</p>

	Monitoring	dyrektor szkoły
Wspieranie rodziny w rozwiązywaniu problemów pedagogicznych z dziećmi. Stworzenie możliwości wczesnej pomocy dziecku w rodzinie i jego rodzinie.	Pedagogizacja rodziców	wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele
	Rozpoznanie warunków życia i nauki uczniów mających trudności w realizacji procesu dydaktyczno - wychowawczego.	wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele
	Udzielanie porad uczniom w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych, szkolnych oraz posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych.	wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele
	Udzielanie rodzicom porad ułatwiających rozwiązywanie trudności w wychowaniu własnych dzieci.	wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele

Wszystkie zadania realizowane są w miarę potrzeb.